

מסתבר שזה אפשרי: שוודיה הצליחה למגר את הזנות בתוך חמש שנים

בזמן שאצלנו סרסורים מפזרים כרטיסי זנות ליד בתי ספר, יש מדינה אחת שהצליחה לשנות את התמונה בצורה דרמטית. מאמר שנפוץ בימים האחרונים ברשת מספר איך שוודיה הצליחה להעלים כמעט לחלוטין את הזנות בשטחה

ויטה קיירס | mako | פורסם 10:35 24.02.16

הוויכוח על הלגיטימיות של זנות הוא כנראה הוויכוח מכל הוויכוחים. המצדדים בלגליזציה של זנות חוזרים על אותן קלישאות אימות: "הן בחרו במקצוע הזה", "אחרת הן היו גרות ברחוב", "צריך את הזנות כדי למנוע אונס". המתנגדים לעומת זאת טוענים, בצדק, שזה ניצול טראגי של נשים במצוקה - אבל שני הצדדים נוטים להאמין שהזנות כנראה לא תעבור בקרוב מן העולם. [מאמר שנפוץ](#) בימים האחרונים ברשת מציג מציאות אחרת: יש מדינה שדווקא כן הצליחה לצמצם את ממדי הזנות ב-80%, והיא עשתה זאת תוך חמש שנים: שוודיה.

ב-1999, אחרי שנים של מחקר ולימוד הנושא, הממשלה השוודית החליטה לחוקק חוקים נגד לקוחות זנות. לפי ההגדרה החדשה, זנות תחשב כאלימות גברית כלפי נשים וילדים. כדי להשיג שוויון מגדרי - חייבים להפסיק לאפשר לגברים למכור, לצרוך ולנצל נשים וילדים. אך זה רק צד אחד של המטבע. מן הצד השני המדינה הקצתה משאבים כדי לסייע לנשים לצאת ממעגל הזנות וכן בנתה תכניות חינוך והסברה לציבור. חשוב להבהיר: המדינה התירה לנשים לעסוק בזנות, היא לא רדפה אותן ולא פגעה בהן. היא הבינה שהעבריינין כאן הוא הגבר שצורך שירותי זנות. הנחת הבסיס היתה שאם זנות היא כאמור אלימות, אז הזנות הן קורבנות שיש לעזור להן.

למה זה לא מצליח?

בתחילה, הכוונות הטובות והמאמצים הרבים לא שינו את המצב. לפי המאמר - בשנים הראשונות לאחר העברת החוקים החדשים הזנות נשארה כפי שהיתה. הסיבה? מערכת אכיפת החוק לא באמת עשתה דבר. המשטרה עצרה מעט מאוד גברים. המדינה בשלב זה יכלה להרים ידיים ולהגיד, "נו טוב, ניסינו". אבל לא כך היה. במקום זאת, הוחלט להעביר מימון רב כדי לחנך את המשטרה: מהקצין הבכיר ביותר ועד השוטר הזוטר ביותר. כולם קיבלו הדרכות ושיעורים שעיקרם אותו המסר: זנות היא אלימות, זנות הן קורבנות.

שילוב ההחלטה המדינית ואכיפת החוק הביאו לשינוי דרמטי של המצב: ראשית, הרוב המוחלט של אזרחי המדינה וגורמים במשטרה מביעים תמיכה מלאה בחקיקה; בערים הקטנות בשוודיה הזנות נעלמה ומספר הנשים שסוחרים בהן לתוך המדינה עבור שירותי מין צנח באופן משמעותי. על פי נתוני המדינה, אם בעבר הוברחו כ-17 אלף נשים, המספר היום עומד על 200 עד 400 נשים ונערות. לפי המאמר, אין אף מדינה בעולם שהצליחה להגיע לכאלה תוצאות.

הפגנה נגד אונס בירקון 98

צילום: רויטל ברדוגו ויפית מוסאי

ומה אצלנו? אתם כנראה כבר יודעים את התשובה. בישראל אמנם אסור לסרסר, אסור לסחור בבנות אדם ואסור להחזיק נכס לצרכי זנות - אבל, וזה אבל שמשנה את התמונה כולה - מותר לעסוק בזנות ומותר לצרוך זנות. לצד החקיקה המוגבלת, אנו סובלות וסובלים מהיעדר אכיפה בתחום. אחת הדוגמאות החריפות שמבטאות את אוזלת ידה של המשטרה היא חזרתנו לפעולה של [בית הבושת 98](#). באוגוסט האחרון, ג' - אישה שעבדה בזנות במקום, התאבדה בתלייה. בעקבות האירוע, המשטרה הטילה צו סגירה על המקום - אך הפלא ופלא, הוא חזר לפעול. מי שיסתובב באזור רחוב הירקון, בן יהודה - ולמעשה תל אביב כולה, אפילו ליד בתי הספר, כבר מכיר טוב מאוד את כרטיסי הזנות המפוזרים בכל מקום. מדובר בסרסור גרידא.

י"ר מרצ זהבה גלאון וחברת הכנסת שולי מועלם (הבית היהודי) מנסות בימים אלו להעביר חקיקה דומה מאוד למודל השוודי. "אנחנו רוצים להביר לאותם לקוחות, לאותם "קליינטים" - שמי שהולך לאישה בזנות פוגע בה באלימות מינית, גם אם לכאורה זה נראה מתוך רצון חופשי", אמרה גלאון בראיון לדפנה ליאל [בחדשות 2](#) בתחילה השנה. "בתנ"ך, רצח מופיע לפני זנות", הוסיפה מועלם. "ומעניין, כי רצח לא מיסדנו, לא הרשינו, לא אמרנו שזה בסדר (...). ואני חושבת שאנחנו נמצאים היום במקום שהחברה הישראלית מבינה שזנות הוא משהו שלא יכול להיות".

"הקליינט הוא העברין"

החוק של השתיים קובע כי כל התקשרות עם זונה תגרור תשלום קנס בגובה מינימלי 1250 שקל או שנת מאסר, ובכל מקרה תחשב לעבירה פלילית. שנית, ההצעה קובעת כי המדינה תספק סיוע לשיקום הנשים - בין היתר מכספי הקנסות. העובדה שהכנסת הנוכחית היא נשית במיוחד, 31 חברות כנסת, וישנם חברי כנסת רבים עם אג'נדה פמיניסטית - יש סיכוי להעברתו של החוק. עם זאת, כפי שניתן ללמוד מהמקרה של שוודיה - יש לשים דגש רב על מערכת אכיפת החוק, אחרת, כנראה, לא נראה שום שינוי.

*החוק נכתב על ידי עו"ד מיכל ליבל והמטה למאבק בסחר בנשים ובזנות, תוך התייעצות עם ארגונים נוספים העוסקים בתחום.

http://mobile.mako.co.il/women-fitness/Article-17e4e34ce521351006.htm&Partner=facebook_share